

EXPEDICE

NOVÁ ZBROJOVKA

Tento pracovní list je tvým osobním průvodcem po areálu Nové Zbrojovky během festivalu Open House Brno.

Zavede tě do míst, kde se dříve vyráběly světoznámé zbraně i precizní stroje, a ukáže ti, jak se toto industriální srdce Brna mění v moderní městskou čtvrť.

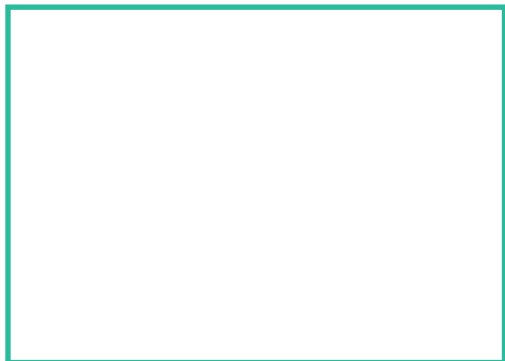
Vezmi si tužku a vydej se na expedici!

Tvým úkolem je zastavit se a rozhlédnout se kolem sebe. Odpovědi najdeš v průchodu areálem nebo u našich kustodů.

1

STARÉ LOGO „Z“

Jak se jmenuje budova, na které je umístěno logo původní Zbrojovky?

V areálu se dodnes ukrývá původní logo Zbrojovky Brno. Troufnete si ho objevit? Až ho najdete, zkuste ho nakreslit do volného pole.

Nápověda: Podívejte se na logo FC Zbrojovka Brno – možná vám napoví, jak hledaný symbol vypadá.

2

KOTELNA - SRDCE ZBROJOVKY

Víš, co znamená slovo brownfield?

Stará Zbrojovka: V době největší slávy to bylo energetické srdce fabriky. Kotelna byla osazena čtyřmi mohutnými kotli, které spalovaly uhlí a vyráběly páru.

Současnost: Dnes je kotelna kompletně zrekonstruovaná a slouží jako moderní multifunkční prostor. Prostor se využívá pro koncerty, výstavy a firemní akce.

Nová Zbrojovka: Celá budova je centrálním bodem nové čtvrti, která kolem ní roste.

3

HALA 76

Prohlídni si konstrukci haly.

Z čeho jsou vyrobeny nosné sloupky, které drží celou tu obrovskou střechu?

- (a) ze dřeva
- (b) z betonu
- (c) z oceli

Kdyby se v Hale 76 stále vyrábělo, bylo by v ní v zimě tepleji, nebo chladněji než v moderním ZET.office? Jaký vliv má materiál rámu na teplotu uvnitř?

Jaký je primární odborný důvod pro striktní orientaci prosklených ploch shedové střechy směrem k severu?

- (a) zamezení vzniku ostrých stínů a reflexů
- (b) zvýšení statické tuhosti ocelové příhrady
- (c) akustický útlum provozu

Hala 76 je definována svou shedovou (**pilovou**) střechou. Tento konstrukční systém není pouhým estetickým prvkem, ale precizně navrženým „světelným strojem“. Při pozorném pohledu zjistíte, že asymetrické zuby střechy mají prosklení orientované výhradně jedním směrem.

4

ZET.office

Myslíte si, že se jedná o novou budovu?

V této budově se nezhotovovaly finální produkty, ale vznikaly zde precizní nástroje a formy nezbytné pro veškerou ostatní výrobu v areálu. Víte, jak se odborně říkalo tomuto místu?

Architekti zde zachovali původní „skelet“ (kostru) budovy, ale obalili ho moderním pláštěm. Podívej se na okna.

Čeho si na budově ještě všimnout?

- příklad adaptivního znovuvyužití (Adaptive Reuse)
- železobetonový monolit
- přiznaná konstrukce
- vložené atrium
- rastr fasády a barevné lamely
- certifikace LEED Platinum
- přiznané technologie
- otevření do veřejného prostoru

5

MATERIÁLOVÝ DETEKTIV

Proč mají staré továrny tak obrovská okna?

Slovníček malého architekta

Slovo spoj s jeho významem. K jaké budově bys daný termín přiřadil?

FASÁDA
SKELET
URBANISMUS
KONVERZE
INDUSTRIÁL

DRUHÁ ŠANCE
PRŮMYSLOVÁ KRÁSA
KOSTRA
HRA NA MĚSTO
KABÁT BUDOVY

Hala 76
veřejný prostor
Hrad
Kotelna
ZET.office

Pokus se najít v areálu tyto tři materiály:

hladký beton (moderní a studený)

drsná stará cihla (historická a drží teplo)

rezavý kov (zbytek staré slávy strojírenství)

6

SVĚTOZNÁMÝ KULOMET

Jak se jmenoval lehký kulomet, jehož licence byla z Brna prodána do Anglie a který následně pomohl v boji proti nacistům?

Nápověda: Název kulometu je složeninou slov Brno a Enfield. Název kulometu je na čtyři písmena.

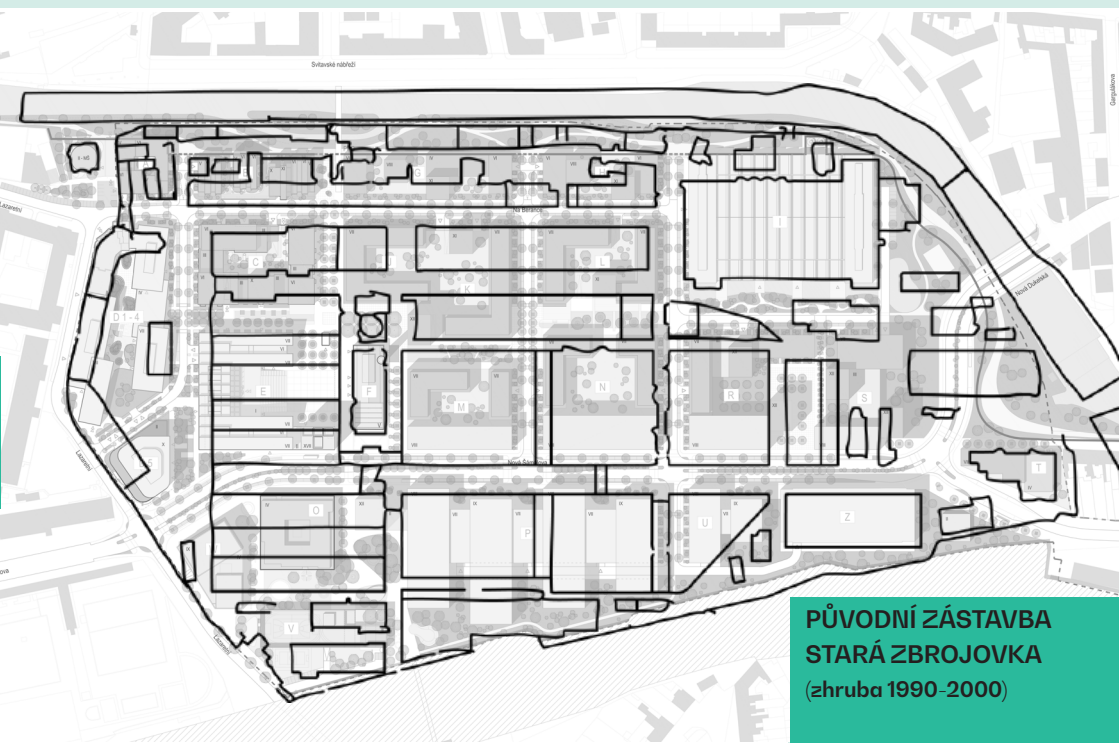

Kde se nacházela obrobna a nářaďovna?

Tyto haly byly dostavěny jako poslední součásti základního areálu a sloužily pro přesné strojírenské práce spojené se zbrojní výrobou. Nářaďovna se nacházela v dnešní budově ZET.office. Nejvýznamnější z dochovaných prostor, kde probíhalo obrábění, je Hala 76.

V současné době nalezneme v areálu Nové Zbrojovky 4 původní budovy. Uhodnete které? Do spodní mapky si je můžete barevně zaznačit.

**PŮVODNÍ ZÁSTAVBA
STARÁ ZBROJOVKA**
(zhruba 1990–2000)

Jak si představuješ budoucí Novou Zbrojovku?
Napiš jedno slovo nebo nakresli rychlou skicu svého
nápadu.

OPEN
HOUSE
BRNO

Dříve byla Zbrojovka obehána vysokou zdí s ostnatým
drátem a dovnitř směli jen lidé s průkazkou. Dnes jsou
zdi pryč. **Zkus se zastavit a rozhlédnout.**

Architektura tu už neříká „vstup zakázán“, ale snaží se
tě pozvat dál. **Nová Zbrojovka byla, je a bude.** Stává se
z ní čtvrť, kde chceme žít. Přemýšlejme tedy nad tím, co
kolem nás roste, a nezapomínejme, co tu bylo.

V urbanismu mluvíme o tzv. **městské tkáni**. Je to
připomínka, že město není jen shluk cihel a betonu, ale
živý organismus, kde vše souvisí se vším. Sleduj, jak
domy, ulice a náměstí začínají společně dýchat. Tento
areál přestal být uzavřeným strojem na výrobu a stal se
otevřeným místem pro setkávání.

Vidíš, co vzniká kolem tebe? To není nevyužitě místo, ale
prostor pro svobodu, život a setkávání.

